

Ontdek Haagse Havens is de publieke afsluiting van het project Haagse Havens. Aan het programma werken o.m. mee: Corine Keus, Nanne Verbruggen, Hans Venhuizen, Sabrina Lindemann, Denis Oudendijk, Loes Verhaart, Michelle Sleebos, Erik Pasveer, Ben Spoelstra, Toon Breumelhof, Image Building, Skatepark Sweatshop, Karen Blanksma, Juan Cantizzani, Andreas Lang, Ineke Hulshof, Arjen Knoester, Sander te Selle, Peter van Eeten, Bart Steenweg, Fleur van Rijn, Sarah de Bruijn en Haagse Hapjes.

Haagse Havens (november 2011 – november 2012) presenteert de stad als laboratorium voor het onderzoeken, uitvinden, ontwikkelen en testen van een nieuwe manier van stad maken. Het is een initiatief van de afdeling stedenbouw en planologie van Gemeente Den Haag en kunst- en architectuurcentrum Stroom Den Haag, en is ontwikkeld in samenwerking met Mobiel projectbureau OpTrek en de afdeling @MIT van TU Delft. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

Haagse Havens bestaat uit drie case studies Autonië, Hybride Kiosk en Case Study House waarin door middel van praktijkexperiment, onderzoek en reflectie de waarde van Haagse Havens (Binckhorst en Laakhaven) op verschillende niveaus getoond en benut wordt. Parallel ontwikkelde de Afdeling Stedenbouw en Planologie vier nieuwe perspectieven op het gebied, en bracht een diverse groep studenten het gebied in kaart.

De drie case studies richten zich op drie opgaven in het gebied: het verbinden van de bestaande waarde en cultuur aan de toekomstige ontwikkeling (Autonië, een manifestatie rond de cultuur van de auto); het creëren van publieke voorzieningen en nieuwe lokale producten als katalysator voor de openbare ruimte en meer bedrijvigheid (Hybride Kiosk); en het toevoegen van woningen die bestand zijn tegen de hinder van aanwezige industrie en gebouwd worden met materialen en bedrijven uit de Binckhorst (Case Study House). In 2013 en 2014 worden de case studies in de praktijk gerealiseerd.

Aan het project werken stedenbouwers, kunstenaars, ondernemers, architecten, onderzoekers en ontwerpers mee en een grote groep studenten van @MIT/TU Delft en verschillende opleidingen van de KABK Den Haag.

[www.haagsehavens.cc](http://www.haagsehavens.cc)

Onderzoek en ontwerp:  
Corine Keus en Nanne  
Verbruggen

E19 architecten  
Korte Voorhout 20  
2511CX Den Haag

t +31 (0)70 2013294  
[bureau@e19architecten.nl](mailto:bureau@e19architecten.nl)  
[www.e19architecten.nl](http://www.e19architecten.nl)

Met dank aan:  
Toon Breumelhof

Breumelhof Bouw  
Wegastraat 71/73  
2516 AN 's-Gravenhage

t +31 (0)70 - 347 14 14  
[info@breumelhofbouw.nl](mailto:info@breumelhofbouw.nl)  
[www.breumelhofbouw.nl](http://www.breumelhofbouw.nl)

13 oktober 2012



Gemeente Den Haag  
Dienst Stedelijke Ontwikkeling  
Afdeling Stedenbouw

Stroom  
Den Haag

OpTrek  
mobile office

MIT  
MODIFICATION INTERVENTION TRANSFORMATION

Stimuleringsfonds  
voor Architectuur  
the Netherlands  
Architecture Fund

# HAAGSE HAVENS STADSKAS TOESPEL

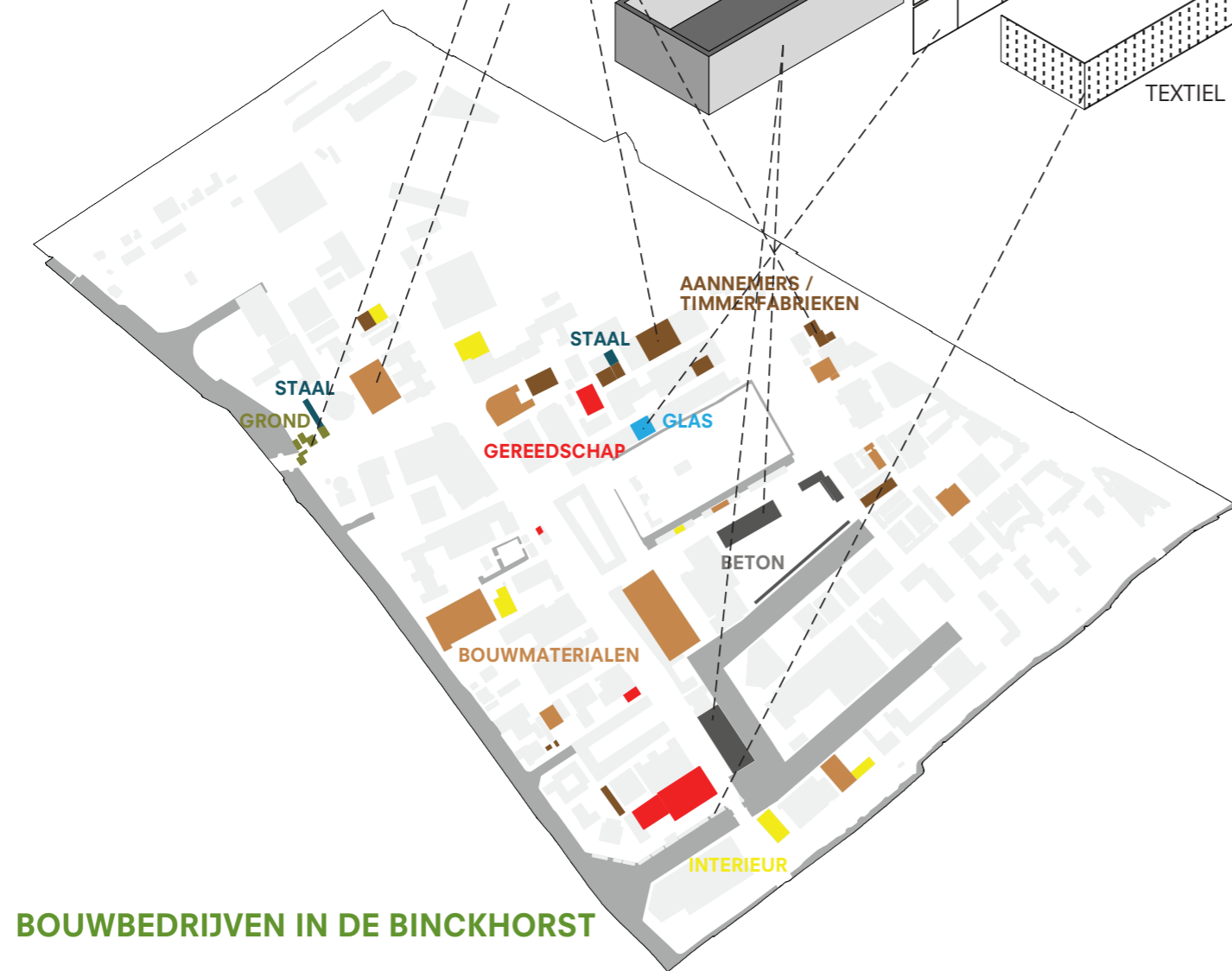
HAAGSE  
HAVENS



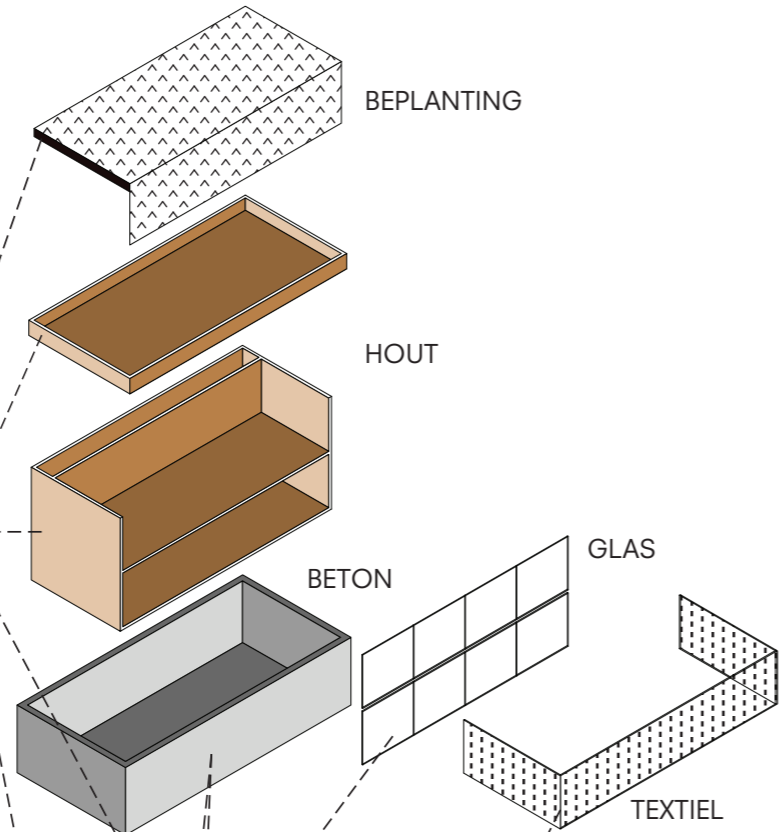
# HEALTHY LIVING IN A DIRTY AREA

Case Study House onderzoekt de mogelijkheden van nieuwe, tijdelijke en avontuurlijke woonvormen in een industriële omgeving. In dit soort gebieden kan nu vaak niet gewoond worden vanwege milieucirkels en wetgeving. Het uitgangspunt van dit onderzoek naar functiemenging is tweeledig. Enerzijds benadrukt het de waarde van binnenstedelijke industrieterreinen, zoals de Binckhorst, voor de stad. En anderzijds laat het zien dat het toevoegen van een woonprogramma die waarde kan versterken en dat het bedrijventerrein kan blijven functioneren. Met als belangrijk neveneffect het ontwerp van unieke woningen op bijzondere plekken.

Case Study House stelt voor om de milieucirkels op een slimme manier sturend in te zetten voor het ontwerp. De oplossing wordt dus niet gezocht in het uitplaatsen of aanpassen van de industrie, maar in het ontwerpen van bijzondere woningen. Zo wordt niet alleen de industrie behouden, maar krijgt de stad er ook unieke woningen bij.



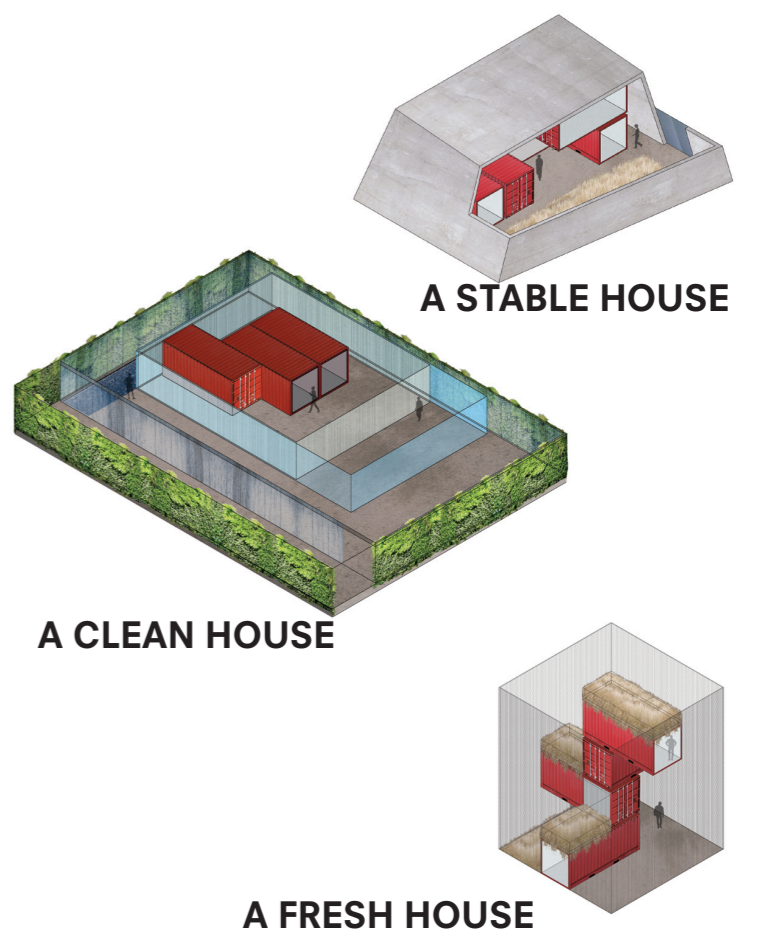
BOUWBEDRIJVEN IN DE BINCKHORST



# CASE STUDY HOUSES

Op basis van een inventarisatie in het gebied van de verschillende soorten industrie met de bijbehorende milieuhinder zijn vier hindersoorten en vier locaties geselecteerd. De hinder wordt veroorzaakt door geluid, geur, gevaar en (fijn)stof. Elk type hinder kan met een specifiek materiaal 'te lijf' worden gegaan. Zo wordt stof geweerd door water, geur door beplantingen en gevaar door beton. De specifieke combinatie van hindersoort en locatie levert dus de condities voor de materiaalkeuze en daarmee ook voor het ontwerp van het huis.

Het is de bedoeling om een van de huizen daadwerkelijk te bouwen, zodat het ook echt als 'case study house' kan fungeren. In overleg met de bedrijven en de gemeente wordt een geschikte locatie gezocht. Dit kan op een braakliggend terrein, in het water, op het terrein van een bedrijf of op het dak van een bedrijf zijn. Voor de bouw wordt samengewerkt met de bedrijven in het gebied. In de Binckhorst zijn veel bouwbedrijven gevestigd die in de vorm van (rest-) materiaal en manuren kunnen mee-investeren in de woning. Op die manier krijgen ze er een concreet aandeel in en spelen de bedrijven een actieve rol in de ontwikkeling van het gebied. Zo kunnen bouwkosten laag gehouden worden en wordt het wonen binnen de ruimte en vrijheid van een industrieterrein ook nog financieel de moeite waard. Op deze manier kun je weliswaar geen hele woonwijken ontwikkelen, maar wel specifieke huizen bouwen voor bewoners die zoeken naar ruimte en die in het gebied willen wonen vanwege de industriële kwaliteiten die het nu heeft.



BETON VOOR BESCHERMING TEGEN EXPLOSIE EN STANK

SCHERMEN VOOR BESCHERMING TEGEN STOF, GELUID EN STANK

HYDROCULTUUR VOOR BESCHERMING TEGEN STANK

DUBBELE VOOR BESCHERMING TEGEN GELUID EN STOF

## A SILENT HOUSE

E19